

Karmelitky si staví klášter

Sestra karmelitka se zednickým kladívkem, kolečkem či za volantem traktoru. Takové obrázky lze spatřit v Drastech, osadě nedaleko Prahy. V prostorách bývalého statku tu roste klášter s duchovním centrem pro veřejnost. Představená sestra MARKÉTA a sestra MILADA poskytly KT rozhovor.

Proč jste se rozhodly přesídlit z Hradčanského náměstí na okraj Prahy?

MILADA: Svatá Terezie z Ávily, zakladatelka našeho řádu, sestrám doporučovala bydlet v malém domě s velkou zahradou. Na Hradčanech máme přesný opak: velký dům s malou zahrádkou. Kolem chodí hluční turisté, často zde natáčejí filmáři. V roce 2005 proto padlo rozhodnutí, že se odtud odstěhujeme. Třináct let jsme hledaly kupce pro náš dům a současně vhodné místo pro náš nový domov. MARKÉTA: Těší nás, že dům koupili naši bratři, bosí karmelitáni, takže tu ještě několik měsíců můžeme pobýt. Od reality bychom si je dostaly víc peněz, ale rozhodly jsme se pro nekomerční prodej. Současně jsme zakoupily statek v Drastech z majetku Výšehradské kapituly.

Co bylo tou pověstnou „poslední kapkou“, že jste se po více než dvou letech rozhodly Hradčany opustit?

MILADA: Vyvíjelo se to postupně. Vlastně už náš současný klášter je „provizorium“ – sestry si ho pro sebe nepostavily, žily původně na Malé Straně u sv. Josefa. Po josefínských reformách, kdy musely odejít na deset let do vyhnanství, se už ale do svého původního kláštera nemohly vrátit a jako „náhradu“ dostaly ten na Hradčanském náměstí, jenž původně patřil řádu barnabitů.

V době komunismu klášter sloužil jako hotel ÚV KSČ a těsně před revolucí se znovu opravoval. Sestry ho dostaly zpět v roce 1991 v první vlně restitucí. V té době o něj měl zájem Pražský hrad s tím, že nám místo něj dají jiný pozemek. Mnozí nás také od převzetí odrazovali, že klášter provozně nezaplatíme. Tehdy ale ještě rozhodnutí nedozrálo. MARKÉTA: Mladé sestry zde začaly mít zdravotní potíže, hlavně s páteří, protože náš způsob života je na pohybový aparát celkem dost náročný a přirozený pohyb tu chyběl. Při našem rozlišování nás podpořili i mnozí naši představení, když viděli naši malou zahrádku. Potvrdili nám, že k mnišskému způsobu života potřebujeme mít větší pozemek se zahradou.

Marie Elekta od Ježíše (1605–1663), vlastním jménem Kateřina Tramazzoli, pocházela z města Terni v italské Umbrii, kde její strýc Angelo založil klášter karmelitek podle reformované řádové regule sv. Terezie z Ávily. Marie Elekta stála u založení klášterů ve Vídni, Štýrském Hradci a naposledy v Praze, kde bosé karmelitky vystavěly klášter u kostela sv. Josefa na Malé Straně. Odtud musely koncem 18. století odejít a žily deset let v exilu. Když se směly vrátit do Prahy, byl jim přidělen klášter u kostela sv. Benedikta na Hradčanském náměstí. V roce 1950 odtud byly opět vyhnány, v roce 1991 jim byl objekt vrácen. Neporušené tělesné ostatky první představené byly roku 1666 exhumovány a jsou uloženy v prosklené schránce v kostele sv. Benedikta. Karmelitky z klauzury vycházejí jen v nezbytných a vážných případech, např. při cestě k lékaři nebo jednání na úřadě. S rodiči se mohou setkávat jednou za měsíc v klášterní hovorně. O pražské historii řádu psal Antonín Novotný v knize Pražské karmelitky. Kus historie staré Prahy (Praha 1941) a Zdeněk Kalista v titulu Ctihodná Marie Elekta Ježíšova. Po stopách španělské mystiky v českém baroku (Kostelní Vydří 1992).

Sestry Milada (vlevo) a Markéta na prostranství dvora v Drastech.

Snímek Vladimír Hendrych

Čím vás Drasty zaujaly?

MARKÉTA: Původně jsme chtěly stavět na zelené louce, což by vyšlo levněji. Po letech hledání, kdy jsme viděly desítky pozemků, jsme se rozhodly koupit tento statek, opravit ho a využít. Nešlo o lásku na první pohled, ale postupně jsme si to místo zamilovaly.

Co přesně chystáte?

MILADA: Chceme vybudovat celý klášterní areál. V něm bude kromě klášterní kvadratury s kaplí sv. Terezie sloužit i opravený bývalý tzv. Panský dům, který se stane domem pro hosty s názvem Dům Navštívení. Ten by měl lidem poskytnout větší příležitost k účasti na našich modlitbách, možnost ztišení a místo pro exercicie. Návštěvníci se zde budou moci ubytovat, v domě bude i adorační kaple, přednášková a rekreační místnost. Součástí bude také veřejně přístupný lesopark s dětským hřištěm. Bývalá truhlárna se promění na byty pro nájemníky. Z domečku na okraji zahrady vznikne poustevna.

Do bývalého Panského domu, který je spolu se sýpkou památkově chráněn, bychom se letos na podzim (2019), dá-li Pán, chtěly přestěhovat. Bude to naše provizorní bydlení, než se postaví samotný klášter. Pak tento dům bude moci začít sloužit návštěvníkům. Celá výstavba je rozdělena do několika etap. To podstatné by mělo být – také podle finančních prostředků – postaveno nebo obnoveno asi za čtyři roky.

O jaké částky se jedná?

MILADA: Řádově jde o desítky milionů korun. Prodej kláštera na Hradčanském náměstí pokryje náklady výstavby areálu v Drastech přibližně ze dvou třetin.

Jak a čím vám mohou lidé pomoci?

MARKÉTA: Nejlépe tak, když se za zdar našeho díla pomodlí. Mohou nám také finančně přispět anebo přiložit ruku k dílu na brigádách, které v Drastech o sobotách (vyjma zimního období) pořádáme. Tímto děkujeme řadě dobrovolníků, kteří k nám už přijeli nejen z blízkého okolí, ale i z daleka. Třeba moravská parta „Starý páky“ pod vedením pana biskupa Karla Herbsty, pražští bohoslovci nebo dospělí i děti z farnosti Odolena Voda. Díky dispensu z naší přísné klauzury můžeme lidi z farnosti, kam chceme přesídlit, lépe poznat.

Pomůže nám i prostá sympatie. Naše stěhování vyvolalo v církvi i určité nepochopení, dokonce nesouhlas. Lidé už si na naši přítomnost na Hradčanech zvykli.

Bývalý Panský dům opravuje stavební firma.

Jaká práce čeká na brigádníky?

MILADA: Nejčastěji jde o různé pomocné práce; každý rok to bude asi trochu jiné. Loni na podzim šlo hlavně o čištění cihel z demolic a vykloučení náletových porostů. Tento rok bychom chtěly svépomocí opravit jednu ze stodol na „dům pro brigádníky“, aby zde třeba lidé,

kterí se nám hlásí na brigády z Moravy, mohli i přespat, umýt se a najíst. Uvažujeme o tom, že brigádně by se stavěla klauzurní zeď a plot okolo celého pozemku. A samozřejmě i na zahradě bude vždy spousta práce. Způsob brigád se také změní, až – dá-li Pán – se sem na podzim nastěhujeme, to pak lidé budou moci přijet nejen v sobotu.

Kde se tu vzal traktor?

MARKÉTA: Traktor zn. Zetor 25 K z roku 1959 zakoupil a daroval nám jeden náš dobrodinec. Vzhledem k rozloze pozemku je nutné používat techniku, abychom ho zvládly „zkulturnit“ a později udržovat. Jedna ze sester se s ním už naučila jezdit. S trochou nadsázky lze říci, že traktor je vlastně nejstarší „člen“ naší komunity.

Přivezete sem i tělo ctihodné Marie Elekty?

MILADA: Samozřejmě, je to naše zakladatelka, za svého života stála u založení tří klášterů (ve Vídni, Štýrském Hradci a v Praze) a byla – kromě doby komunismu – vždy tam, kde žily její sestry.

Mohou se stát Drasty poutním místem?

MILADA: I to může být. Věříme, že putování k Marii Elektě a modlitby k ní neustanou. I za komunismu její přímluvu mnozí vyhledávali. Její tělo bude uloženo v kryptě pod kaplí přístupné také veřejnosti. Vždy 11. v měsíci, v úmrtí den Marie Elekty, necháváme sloužit mši sv. za její ctitele.

Karmelitky z italského města Terni, odkud pocházela, usilují o blahořečení této „služebnice Boží“. Čeká se na „velký zázrak“, ale ona je spíš přímluvkyně v malých věcech, jako je třeba hledání bytu či zmírnění různých útrap.

Jenže vy teď budete potřebovat přímluvkyni na opravdu velké sousto. Proto Dům Navštívení vznikne pod patronací sv. Alžběty od Trojice?

MILADA: Celý proces stěhování svěřujeme každý den sv. Josefovi, toho považujeme za našeho největšího přímluvce. Jsme Karmel sv. Josefa a tento název nám zůstane i po přestěhování. Sv. Terezie z Ávily bývá považována za jednu z nejdůležitějších postav, která úctu k tomuto světcovi v církvi zavedla. Svěřovala mu vše, včetně svých mnohých zakládání. Ale jinak bychom chtěly některé domy nebo místa v obnoveném areálu zasvětit vlastnímu patronu, jako například Dům Navštívení bosé karmelitce sv. Alžbětě od Trojice. Bůh jí svěřil prorocké poslání směrem k laikům – proto tato volba.

Nebude vadit plánované mezinárodní letiště ve Vodochodcích, jehož přistávací plocha pravděpodobně povede dva kilometry od Drast?

MILADA: Hluková zóna je našťásti dost daleko. Také je tu v blízkosti kalovna, ale pan starosta nás ujišťoval, že po výstavbě nové v Praze by to mělo být v pořádku.

Jak početná je vaše komunita?

MARKÉTA: Komunistický režim přežilo jen pět sester, jedna z nich ještě žije v Dačicích. Pražská komunita má nyní devět sester ve věku 24–50 let, z nichž šest má slavné sliby, tři jsou ve formaci – dvě mají časné sliby a jedna je postulanka.

Jste kontemplativní řád. Jak vypadá váš běžný den?

MARKÉTA: Ráno a večer máme hodinu vnitřní modlitby, během dne se střídá pět hodin práce, duchovní četba, odpočinek, modlitby breviáře a růžence, po obědě a večeri máme hodinu tzv. rekreace, kdy se scházíme se sestrami a při ruční práci si povídáme. A sedm hodin spánku. Výdělek nám poskytuje obchůdek vedle kláštera (uživí nás z poloviny), zbytek tvoří prostředky od dobrodinců kláštera.

K čemu dnešní uspěchaný svět potřebuje ztišení? A k čemu mystiku?

MILADA: Domnívám se, že u obojího jde o totéž – o návrat k podstatnému, ke zdroji, ke kořenům. Když se necháme zahltnout vším možným, hrozí nám, že v množství hlasů přeslechneme hlas nejpodstatnější – Boží. Mystika je na Karmelu často spojena s prorockým posláním zdejších světců. Ti nám dokázali předat autentické poznání Boha a cestu, jak k němu dojít. Proto i tři z nich – sv. Jan od Kříže, sv. Terezie z Ávily a sv. Terezie z Lisieux – patří k učitelům církve.

Co přivádí do vašeho řádu nové kandidátky?

MARKÉTA: Mladé ženy, které k nám přicházejí, nějakým způsobem zaslechly Boží pozvání ke kontemplativnímu životu a ve svém srdci mají touhu na toto pozvání odpovědět. Cítí se povolány k životu zasvěcenému modlitbě a oběti ve prospěch svých bratří a sester ve světě. Impulzem jim je často četba děl karmelských světců. Přicházejí k nám ve fázi hledání a spolu s námi rozlišují, zda je jejich touha autentická, zda je opravdu k tomuto způsobu života Bůh volá.

JAN OULÍK

Sestra MARKÉTA od Ježíšova a Mariina Srdce, matka představená, pochází z věřící rodiny z Neratovic. Od mládí chtěla mít velkou rodinu. „Věřím, že Boží vůle pro náš život je totožná s nehlubší touhou, která je ukryta v našem srdci. To, že jsem své povolání našla, i když je jiné, než jsem si původně myslela, je pro mě zdrojem velkého štěstí.“

Sestra MILADA od Spasitele světa pochází z Liberce, k víře konvertovala na vysoké škole a povolání našla při četbě knih karmelských světců. „Při ní jsem vnímala, že jejich zkušenost odpovídá tomu, co sama zakouším ve svém srdci.“